

AİLE SAADETİNİN TOPLUMSAL HUZURA KATKISI

Akrabalık ilişkisiyle birbirlerine bağlanan topluluğa aile denir. Aileyi meydana getiren fertler devirlere, bölgelere, sosyal ve iktisadi yapıya göre değişir. Baba, eş, çocuk, torun, gelin, damat, amca, dayı, hala ve teyzelerden oluşan aileye **geniş aile**, karı koca ve çocuklardan meydana gelen aileye ise **çekirdek aile** denir. Günümüz toplumu genelde çekirdek ailelerden oluşmaktadır.

Aile, nesli muhafaza eder ve kişileri haramlardan korur. İslâm, akıllı ve buluş çağına gelmiş bütün Müslümanları aile yuvası kurmaya çağırır. Evliliği ve aile hayatını da bir ibadet olarak değerlendirir.

Evlilik akdi, her ne kadar medeni bir sözleşme ise de bir yönü ile de bir ibadettir. Evlenmemeyi fazilet saymak yanlıştır ve Peygamberimiz (sav) in sünnetine aykırıdır. (İbn Mâce Nikâh,1)

Kur'an-ı Kerim'de Rabbimiz şöyle buyurur:

وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنَ الصَّالِحِينَ مَنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

“Aranızdaki bekârları, kölelerinizden ve cariyelerinizden elverişli olanları evlendirin. Eğer bunlar fakir iseler, Allah kendi lütfu ile onları zenginleştirir. Allah, (lütfu) geniş olan ve (her şeyi) bilendir.”

(Nur, 24/32)

Hiz. Peygamber (sav) Müslümanları evlenmeye teşvik etmiştir:

مَنْ اسْتَطَاعَ مِنْكُمُ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ فَإِنَّهُ أَغْضُ لِلْبَصَرِ وَأَحْصَنُ لِلْفَرْجِ

Evlenmeye gücü yetenler evlensin. Çünkü evlenmek, gözü haramdan çevirmek ve iffeti korumak için“

(en iyi yoldur.” (Buhârî, Nikâh, 3)

AİLENİN ÖZELLİKLERİ

Aile, ben olmaktan biz olmaya, bireyden topluma geçişte ilk adımdır.

Aile, insanı hayata gözlerini açtığı andan itibaren koruyup kollayan, bağrına basan yuvanın adıdır.

Aile, Allah'ın insanlara doğduklarında sunduğu bir sevgi ve merhamet yumağıdır.

Aile, bir bebeğin dünyada duyduğu ilk güvenin ve ilk mutluluğun yeridir.

Aile, anne ve babanın şefkat kanatları altında çocuklarını büyüttüğü yerdir.

Aile hem maddi hem de manevi ihtiyaçların karşılandığı yerdir. Sağlıklı nesiller burada yetişir.

Çocuk, yaratılış gelişmesini de ahlâk ve terbiyesini de önce aile yuvasında alır.

Aile, Allah'ın en büyük nimetlerindendir. Aile, sıradan bir yaşam alanı değil, Allah'ın rahmeti ile desteklenen, çocuklar ve temiz rızıklar bahşedilerek güzelleştirilen kutsal bir müessesedir.

Aile, eşlerin ve çocukların maddi ve manevi her konuda birbirlerine muhtaç olduğu yerdir.

Aile, karşılıklı anlayış, sevgi, saygı ve olgunlukla yürütülebilecek insani bir müessesedir.

Aile, bir bütünü tamamlamaktır. Kur'an'ın ifadesiyle eşlerin birbirlerine örtü olmalarıdır. (Bakara, 2/187)

هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ

Nasıl ki elbise ve örtü insanı soğuktan ve sıcaktan korursa, görünmemesi gereken yerlerini örterse, aile yuvasında bulunan eşler de birbirlerinin kusurlarını örterler ve birbirlerine destek olurlar.

Aile, “Üsra” demek, Üsra ise “zırh” demektir. Aile, tıpkı korunaklı bir zırh gibi insanı maddî imkânlarla kuşatmasından, dışarıdan gelecek olumsuzlukları engellemesinden, sınırsız sevgi ve şefkatli oluşundan dolayı bu ismi almıştır. Aslında insanlar her an bir ailenin içindedirler. Bir ailenin içine doğarlar ve de büyürler. Evlenince yeni bir aile olurlar, evlatlar evlenince de aileler büyür ve toplumu oluştururlar.

Aile, rahmet denizine atılan bir taştır. Hani denize taş attığımızda önce küçük sonra giderek büyüyen ve sonrada tüm denize yayılan daireler oluşur ya! Evlilik de böyledir. Bir evlilik ile insan önce eşi ve çocuklarıyla bir daire çizer, sonra anne ve babaları, kardeşleri, amca, teyze ve halalarıyla bu daire daha geniş dairelerle çevrelenir. Bir evliliğin bereketiyle de pek çok insan birbiriyle kaynaşır, hısım akraba olur.

Aile bir emanettir. İnsanlar, özellikle de yakın ilişki içinde olan eşler ve çocuklar birbirlerine, “**emanet bilinci**” ile bağlıdır. Canların yegâne sahibi olan Allah, bizi buluşturarak birbirimize emanet etmiştir. Koca, eşini ve çocuklarını Allah’ın bir emaneti olarak görmeli, onlara zarar verecek maddi ve manevi şeylerden ve cehennem azabından onları korumalıdır O halde eşimize ve çocuklarımıza karşı sorumsuzca, dilediğimiz gibi davranma hakkımız yoktur. Zira emanetin sahibi olan Allah, bir gün gelip bizlere bu emaneti soracaktır.

Yüce Rabbimiz bu hususta şöyle buyurur:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ

“Ey inananlar! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun.” (Tahrim,66/ 28)

Aile bir imtihandır. Hayatta rollerimiz değişebilir. Bugün çocuk iken yarın anne veya baba, bugün evlat iken yarın eş oluruz. Ama ömür sürdükçe, aileye olan ihtiyacımız ve ailemizle imtihanımız da sürer gider. Eşler birbiriyle, anne babalar evlatlarıyla, evlatlar ise hem kardeşleriyle hem de anne babalarıyla imtihan olmaya devam ederler. Aile hayatı ölümle sona eren bir süreç değil daha ötelere, ahirete uzanan bir hayattır.

Yüce Rabbimiz bu hususta da şöyle buyurur:

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

“Mallarınızın ve çocuklarınızın, aslında bir sınama olduğunu ve büyük ecrin Allah katında bulunduğunu bilin.” (Enfâl,8/28)

AİLE KURUMU İNSANLIKLARLA YAŞITTIR

Aile kurmak, yaratılmış olmanın bir gereğidir ve insanın fıtratında vardır. Sosyal hayatın temelini oluşturan ailenin tarihi, insanlık tarihi ile başlar. Hz. Âdem ve Hz. Havva tarihteki ilk aile yuvasını kurmuşlardır. O andan itibaren insanlar, aile kurulmasına ve ailenin korunmasına büyük önem vermiştir.

Kur'an-ı Kerim'de Rabbimiz bu hususta şöyle buyurur:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

“Ey insanlar! Doğrusu biz sizi bir erkekle bir dişiden yarattık ve birbirinizle tanışmanız için sizi kavimlere ve kabilelere ayırdık. Muhakkak ki Allah yanında en değerli olanınız, O'ndan en çok korkanınızdır. Şüphesiz Allah bilendir, her şeyden haberdardır.” (Hucûrât, 49/13.)

İlk insan ve ilk Peygamber Hz. Âdem ve Hz. Havva'dan çoğalan insanlar, yeryüzünde çeşitli renk ve dilde küçüklü büyüklü topluluklar oluşturmuşlar, onların izini takip ederek de aile yuvası kurmuşlardır. Kur'an'da Hz. Âdem, Hz. Nuh, Hz. İbrahim, Hz. Yakup ve Hz. Muhammed'in kurduğu ailelerden bahsedilir. Yeni kurulan ailelerin huzurlu bir yuva olması için nikâh merasimlerinde bu örnek aileler zikredilerek şöyle dua edilir: **“Allah'ım! Bu anlaşmayı bereketli ve mübarek kıl. Evlenen çifti ülfet, muhabbet ve bağlılık duygularıyla kaynaştır. Aralarına nefret, fitne ve ayrılık girdirme. Tıpkı Âdem ile Havva'yı, Muhammed (sav) ile Haticetü'l-Kübrâ'yı ve Hz. Ali ile Fâtımatü'z-Zehrâ'yı kaynaştırdığın gibi.”**

HZ. PEYGAMBERDE AİLE

Her konuda Müslümanlara ve tüm insanlığa örnek olan Allah Resulü (sav) gerek eş gerek baba gerekse dede konumunda aile hayatının nasıl olması gerektiğini bizzat yaşayarak bizlere göstermiştir. Onun ailesi mutlu, huzurlu ve bizlere en güzel örnek olacak bir ailedir. **Ayette Rabbimiz şöyle buyurur:**

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

“Andolsun, Allah'ın Resulünde sizin için; Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır.” (Ahzab, 33/21)

Hiz. Peygamber, kadınları erkeklerin şiddetinden korumak için gerekli uyarılarda bulunmuş ve daima onlara hayırla muamelede bulunmayı tavsiye etmiş ve şöyle buyurmuştur:

خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ وَأَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِي

“En hayırlınız, ailesine hayırlı davranandır. Ben de sizin aranızda ailesine karşı en hayırlı davrananım.” (İbn Mâce, Nikâh, 50)

Peygamberimiz örnek bir aile reisidir. Hanımlarına ve çocuklarına karşı görevlerini en iyi şekilde yerine getirmiştir. O'nun evi örnek bir evdir ve hanesinde her zaman mutluluk vardır. Onun ailesindeki huzur ve mutluluğun kaynağı; büyüklerine gösterdiği vefa ve saygı ve küçüklerine gösterdiği şefkat ve sevgidir.

HZ PEYGAMBERDE SAYGI ÖRNEKLERİ

Hiz. Peygamber, doğmadan önce babasını ve çok küçük yaşta da annesini kaybetmiştir. Anne ve baba sevgisini fazla yaşayamamıştır. Buna rağmen anne babasını ve yetişmesine katkısı olan diğer yakınlarını hiçbir zaman unutmamış, onları hep hayırla yâd etmiş, onlara karşı vefalı ve saygılı davranmıştır.

Peygamberimiz, altı yaşlarında iken Mekke dönüşü Ebvâ da annesini kaybetmiştir. Peygamberimiz, Hudeybiye umresine giderken Ebvâ köyüne uğramış, annesinin kabrini ziyaret etmiş ve ağlamıştır.

Doğumunda kendisini ilk olarak emziren Ebû Leheb'in cariyesi Süveybe'yi hiç unutmamıştır. Mekke'de iken onu ziyaret eder ve ona ikramlarda bulunurdu. Sütannesi Halime, Peygamberimiz Hz. Hatice ile evlendiğinde Mekke'ye gelmiş, Peygamberimiz onu ağırlamış ve ona kırk koyun ve bir deve hediye etmiştir.

Çocukluk yıllarının bir bölümünü evinde geçirdiği Ebu Talib'in eşi Fatma binti Esed'e, "Anneciğim! Anneciğim!" demiş ve **"ikinci annem"** diyerek yakın ilgi göstermiştir. (Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebîr, XXIV, 351)

Dadısı için **"Ümmü Eymen, ehl-i beytimin hatırası!"**, **"Benim annem, annemden sonraki annem"** der, kendisine içten saygı gösterir, omuz atkısını serip üzerine onu oturtur, bir dileği varsa hemen yerine getirirdi. Onunla şakalaşır ve ona latife yapardı. (İbn Sa'd, 8/223-226)

H. Peygamber, Hz. Hatice'ye olan saygısını, onun sağlığında olduğu gibi, vefatından sonra da unutmamış, her fırsatta onu sevgi ve saygı ile anmıştır. Her koyun kesişinde Hz. Hatice'nin arkadaşlarına sadece Hz. Hatice hatırasına saygı için et gönderirdi. (Buhârî, Edeb, 23)

Yine O'nun hatırasını andığı bir günde; **H. Aişe**: Hz. Hatice'yi kıskandığını söyleyerek (Buhârî, Nikâh, 109) **"O yaşlı kadını ne diye anıp duruyorsun? Allah onun yerine sana daha iyisini verdi"** deyince; Peygamberimiz buna tepki göstermiş ve: **"Allah bana Hatice'den daha hayırlı bir eş vermemiştir. Çünkü bütün insanlar bana inanmazken o bana inandı. Herkes beni yalanlarken o doğruladı. İnsanların benden kaçtıkları bir zamanda o bana malıyla destek oldu. Allah bana başka kadınlardan değil ondan çocuklar ihsan etti."** (İbn Hanbel, VI, 118) diye cevap vermiştir.

H. PEYGAMBERDE SEVGİ ÖRNEKLERİ

Aileyi ayakta tutacak temel unsurlardan birisi de sevgidir. Allah Rasûlü, zaman zaman evinin hizmetlerini görür ve eşlerine yardımcı da olurdu. (Buhârî, Ezân, 44) Ev halkına sevgi ile davranır, onlarla şakalaşırdı.

Peygamberimiz ilk eşi Hz. Hatice hakkında şöyle buyurmuştur:

"Cennet kadınlarının en hayırlısı Hatice, Fatıma, Meryem ve Asiyedir." (Üsdü'l Gabe, 5/ 437)

Peygamberimiz Hz. Aişe hakkında ise şöyle buyurmuştur:

"Halkın en sevimlisi kadınlardan Aişe, erkeklerden Ebu Bekir'dir."(Buhârî, Megazî, 63)

Rasûlullah ne hizmetçilerine ne de hanımlarına bir sefer olsun vurmamıştır." (Müslim, Fedâil, 79)

H. Peygamber'e Medine hayatı boyunca on yıl hizmet eden ve O'nun aile hayatını en iyi bilenlerden biri olan **Enes b. Malik** şöyle der: **"Çoluk çocuğuna ve aile fertlerine karşı Hz. Peygamber'den daha şefkatli olan bir kimse görmedim."** (Tirmizi, Sünen, Birr ve's-Sıla, 25/69, İbn Sa'd, Tabakât, I, 136)

Allah Rasûlü bir baba olarak da oldukça ilgili ve merhametliydi. Çocukları mutlu etmeyi severdi. Kızı Hz. Fâtıma yanına geldiğinde onun için ayağa kalkar, elinden tutar, onu öper ve kendi yerine oturturdu. Hz. Peygamber de Fatıma'nın yanına girdiği zaman Fatıma hemen ayağa kalkar, elinden tutar, öper ve kendi yerine buyur ederdi. (Ebû Dâvûd, Edeb, 143)

Allah Rasulü oğlu İbrahim'in, gözleri önünde can çekişmeye başladığını gördüğünde gözleri dolmuş ve şöyle demiştir: **“Göz yaşarır, kalp mahzun olur. Başka bir şey değil (sadece Rabbimizin razı olacağı şeyler söyleriz), vallahi İbrahim, biz senden dolayı hakikaten üzgünüz.”** (Müslim, Fedâil, 62)

Peygamberimiz, torunları Hasan ve Hüseyin hakkında şöyle buyurmuştur:

“Allah'ım ben o ikisini seviyorum, sen de sev, onları seveni de sev.” (Buharî, Libas, 60)

Namaz kılarken torunlarından biri sırtına çıkmış, bu yüzden namazı biraz uzatmıştır. (Nesâî, İftitah, 83)

Hz. Peygamber, çocukları çok sever, onlara selam verir, onlarla ilgilenir, onlara değer verir, onlara dua eder, onları öper, koklar, onlarla şakalaşır ve oynardı. Bir defa namazını kısa tutmuş ve sebebini soranlara **“Bir çocuk ağlaması duydum ve annesi üzülmesin diye namazı kısa tuttum.”** demiştir. (Nesâî, Kible, 35)

On tane çocuğu olan ve hiç birisini alıp öpmediğini söyleyen bir adama, **“Merhamet etmeyene merhamet edilmez. Allah kalbinden merhameti söküp almışsa ben ne yapabilirim!”** demiştir. (Buharî, Edeb, 18)

Hz. Peygamber, sadece kendi çocuklarına değil diğer çocuklara ve hatta müşrik çocuklarına karşı da sevgi ve şefkatle davranmıştır. Bir savaş esnasında birkaç çocuk, çarpışan iki taraf arasında kalmış ve ölmüşlerdi.

Hz. Peygamber, bundan haberdar olunca büyük üzüntü duydu. Askerler, Hz. Peygamber'in üzüldüğünü görünce: "Ey Allah'ın Resulü bu kadar, neden üzülyorsunuz? Bunlar nihayet müşrik çocukları değiller mi?" dediler. **Hz. Peygamber: "Bu çocuklar, müşrik çocukları da olsalar insandır. Bugün sizin en hayırlı olanlarınız vaktiyle müşrik çocukları değil miydi? Dikkat ediniz, kesinlikle çocuk öldürmeyiniz. Her can Allah'ın fitratına göre yaratılmıştır" buyurdu.** (Ahmed b. Hanbel , Müsned, 3/435.)

GÜNÜMÜZDE AİLENİN DURUMU

İnsan, iletişim kurmadan yaşayamaz. Çünkü insanlar konuşa konuşa, hayvanlar koklaşa koklaşa anlaşırlar. Sağlıklı bir aile içi iletişimde, aile fertlerinin karşılıklı olarak birbirlerini anlamasıyla ve uygun zamanda uygun davranışı sergilemeleriyle mümkün olur. Sevgiden ve saygıdan yoksun, üslup olarak ta yanlış olan iletişimler aile içi sorunlara yol açar. Böylece ailenin düzeni bozulur ve aile darmadağın olur.

Bilgi ve iletişim araçlarının çok geliştiği günümüz toplumunun kültürel ve ekonomik şartlara göre değişen ve gelişen aile yapısında, aile bireyleri arasındaki uyumu ve birlikteliği sağlamak zorlaşmıştır. Bunun sonucu olarak aile içi iletişim bozulmuş ve kuşaklar arası çatışmalar da artmıştır.

Aile kurmak kadar aile olmak da önemlidir. **Aile olmak**, yalnız akrabalık bağı olan ve aynı soy ismi taşıyan bireylerin aynı çatı altında yaşamaları, aynı evi paylaşmaları demek değildir. Aile olmak, aynı zamanda hayatı paylaşmayı da gerektirir. Hayatı paylaşmak da sadece evde iş bölümü yapmak değildir. Evde sadece maddi şeyler değil, düşünceler, karşılıklı birbirini dinleme ve anlama gibi duygular da paylaşılırsa hayat paylaşıyor demektir. Hayatı paylaşmak, hayatın güçlüklerini beraber aşmaktır. Çünkü aynı dili konuşanlar değil, aynı duyguları paylaşanlar anlaşabilirler ve hayat yolculuğunda beraber yürüyebilirler.

Maalesef anne babalar, artık evlatlarına sevgi ve şefkat göstererek kızım, oğlum ve **Yavrucuğum!** demiyor. Babalar, yüzündeki soğuk ifade ve ürkütücü bir sesle çocuklarını karşılamayı otorite sayıyor. Anneler, hayırsız olan oğlu veya kızı için hemen bedduaya sarılıp **“Bu çocuk ölse canım yanmaz! Sütüm ona haram olsun”** deyiveriyor. Evlatlarda annesine koca karı, babasına da moruk demekten çekinmiyor.

AİLEDE HUZURU SAĞLAYAN YOLLAR

Aile içi iletişimin zayıfladığı, aile kurumunun sarsıldığı ve evliliklerin yıpratıldığı günümüzde, aile mutluluğu ve toplumun huzuru için Hz. Peygamber’in aile hayatının örnekliliğine daha çok ihtiyacımız var.

Aile huzuru için her birey öncelikle huzuru ailede aramalı, aile ortamı sevgi ve saygı temeline dayalı bir sıcaklıkta ve dayanışma içerisinde olmalı, tüm aile bireyleri eksiksiz çalışmalı ve herkes görevlerini tam olarak yapmalıdır. Bu ortamda yetişen bir çocuk topluma faydalı bir insan olur ve insanların seni yetiştiren anne babadan Allah razı olsun şeklindeki hayır dualarını alır, beddualarını almaz.

Ailede bulunan herkes yuvaya katkıda bulunmalı, çocuklar anne babalarına yardımcı olmalı, anne babalarda çocuklarını gözetmelidir. Ailede bir büyük varsa saygı görmeli, tecrübesiyle, anaçlığıyla veya babacanlığıyla ailenin sağlam bir dayanağı olmalıdır. Küçük biri varsa da büyüklerden sevgi ve şefkat görüp evin neşesi olmalıdır. Aile sağlam temellere dayanmalı ve aileye dıştan yapılan müdahaleye izin verilmemelidir.

Sevgiye, şefkate ve ilgiye ekmek ve su kadar muhtaç olan çocuğun yetişmesi için en güzel ortam, huzurlu bir aile yuvasıdır. **Anne babalar**, çocuğuna karşı sevgi ve şefkat göstermeli, güzel duygularını gizlememeli, onlarda gördüğü meziyetleri takdir etmekten, **‘aferin’** demekten de çekinmemelidir. Anne babalar çocuğunu **“emanet bilinci”** ile kucaklamalı, affedici olmalı, ayıplarını örtmelidirler. Öfkelendiklerinde öfkelerini yutmalı, çocuklara karşı hata ettiklerinde de özür dilemeyi bilmelidirler.

Evlatlar, anne babalarına gereken saygıyı göstermeli, onları incitmemeli, onlara öf bile dememeli ve kendilerinin de yaşlanacaklarını asla unutmamalı ve ona göre bir yaşam sürmelidirler.

Eşler, lüks ve özentiden kaçınmalı, maddi durumu kendilerinden daha kötü olana bakmalı, birbirlerine karşı nankör olmamalı, birbirlerini ibadete teşvik etmeli, mutluluğu aile yuvasında aramalı, birbirlerinin kusurlarını affetmeli, birbirlerinin sırlarını anlatmamalı, aile huzuru için uzmanların tavsiye ettiği 5 S (Sevgi, Saygı, Sadakat, Sabır, Sorumluluk) ve 1 D (Doğruluk/ Dürüstlük) kuralını uygulamalıdır.

Sevgi: Hz. Peygamberin annelerimizi sevdiği gibi bir sevgi olmalı. Günlük, aylık, mevsimlik değil bir ömür ayrılmayacak şekilde kördüğüm gibi kopmayan sarsılmayan bir sevgi olmalıdır.

Saygı: Aile bireylerinin her konuda aynı düşünmesi mümkün değildir. Bu yüzden herkes birbirinin görüşüne saygılı olmalıdır. Hep benim istediğim gibi olsun demek, doğru bir yaklaşım tarzı değildir.

Sadakat: Eşler nikâh akdi esnasında birbirlerine verdikleri söze sadık kalıp birbirlerini asla aldatmamalıdır.

Sabır: Yolların inişli çıkışlı olduğu gibi hayat yolu da engellerle doludur. İmtihan dünyası içerisinde aile bir sınavdan geçerse, herkes birbirine hakkı, sabrı ve metaneti telkin etmelidir. Gündemimizde asla yılmak ve yıkılmak olmamalıdır.

Sorumluluk: Aile içindeki her birey Kur'an ve Sünnette belirtilen sorumluluklarını iyi bilmeli. Kimse bir başkasının rolünü üstlenmeye çalışmamalıdır. Eşler, birbirlerine ve çocuklarına karşı vazifelerini yaparken çocuklar da Anne babalarına ve kardeşlerine karşı sorumluluklarını yerine getirmelidir.

Doğruluk, Dürüstlük: İnsan bilerek veya bilmeyerek hata işleyebilir. Önemli olan hatayı hatayla, yalanı yalanla örtmeye çalışmak değil; hatada ısrar etmemek ve zararın neresinden dönülürse kârdır anlayışı içerisinde doğru ve dürüst davranarak özür dileme erdemini gösterebilmektir.

İşte ailemizde bu tavsiyelere uyarsak ailemiz mutlu, huzurlu ve daha uzun ömürlü olur.

TOPLUMDA (BÜYÜK AİLEDE) HUZURU SAĞLAYAN YOLLAR

Aile kurmak, sadece iki insanı birleştirmez, aynı zamanda bir toplumu inşa eder. Sevgi ve mutluluk ailede yaşanmayınca, toplumda hiç yaşanmaz. Güçlü ve sağlam toplumlar, ancak bireyleri inanç, fikir ve gâye birliği içerisinde kaynaşmış mutlu ailelerden oluşabilirler.

İslâm dini, aile kurumuyla, sevgi, saygı, merhamet, iyilik, müsamaha, yardımlaşma, doğruluk ve Allah korkusunu gözeterek toplumun en sağlam şekilde ayakta tutulmasını hedef alır. Bunun içindir ki, İslâm, aile kurumunu kutsal bir kurum şeklinde sunarak yüceltmiş ve dokunulmazlığını hükme bağlamıştır.

Kur'an-ı Kerim'de Rabbimiz şöyle buyurur:

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

“İçinizden kendileriyle huzura kavuşacağınız eşler yaratıp aranızda muhabbet ve rahmet var etmesi O'nun varlığının belgelerindendir. Bunda düşünenler için dersler vardır.” (Rûm, 30/21)

Aile toplumun temelidir. İnsanın yaşadığı toplumun en küçük birimi ailedir. Aileler birleşerek toplumları meydana getirir. Maddi ve manevi anlamda sağlıklı ve topluma faydalı bireyler ailede yetişir. İyiliklerle ve güzelliklerle bezenmiş huzurlu bir toplumda aileyle sağlanır. Bir toplumda aile ne kadar sağlam temellere dayanır ise o aileden meydana gelen toplum da o kadar sağlam olur.

Aile toplumun çekirdeğidir. Bir ürünün çekirdeği, tohumu ne kadar iyi olursa ondan alınacak üründe o kadar güzel ve verimli olur. Toplumun çekirdeği olan ailede yetiştirdiğimiz çocuklarda, maddi ve manevi olarak iyi bir şekilde yetişirlerse topluma iyi bir insan olarak katılırlar. Toplumda, onlardan ve onları topluma hazırlayan anne babadan razı ve hoşnut olur. Onlar için dua eder beddua etmezler.

Aile, bireyi sevgi ve şefkatle toplum hayatına hazırlayan ilk mekteptir. Aile yapısının sağlıklı bir şekilde devam etmesi için anne babanın davranışları çok önemlidir. Çocuklar, büyüklerin yaptıkları şeyleri kendilerine model alarak öğrenirler. Bu sebeple anne babanın ne söylediği değil ne yaptığı daha önemlidir. Kısacası, eğitim ve öğretimde eylem söylemden daha etkilidir.

Anne babanın en büyük gayesi; ailenin çiçeği olan çocuğun iyi yetiştirilmesidir. Anne baba bu çiçekleri maddi ve manevi gıdalarla besler. Yeri gelir bu çiçeğe toprak olur su olur, yeri gelir bu çiçekten ürün bekleyen bir çiftçi olur. Anne babaya karşı saygılı ve topluma faydalı çocuklar da bu ailede yetişir. Çocuklar, fedakârlığı, karşılık beklemeden vermeyi, merhameti, sabrı, ahlâkı aile de öğrenirler. Dinî ve ahlaki değerleri, toplumsal kuralları, örf, âdet, gelenek ve görenekleri, milletimizin değerlerini ilk önce aileden alırlar. Aile yuvasındaki öğrendikleri bu değerler de hayatları boyunca onlara rehberlik eder.

Aile, nasıl bireyler yetiştirirse, toplum da öyle bireyler kazanır. Ailede, bireyler yaşam kalitesini artırırsa bu durum toplumun refahını da olumlu yönde etkiler. Aile bireylerinin huzurlu bir ortamda iyi yetişmesi, toplum için hayati önem taşır. Çünkü ailenin huzur ve mutluluğu, toplumun huzur ve mutluluğu demektir. Aile çocuklara, değerlere saygı göstermeyi öğretirse toplumda huzur ve güven sağlanır. Bu da güçlü toplumun oluşması demektir. Ahlaki özelliklerle donatılmış, sağlam nesillerin yetişmesi ancak ailede mümkündür. Bireyler kendilerini ifade etmeyi ve diğer insanlarla sağlıklı iletişim kurmayı ilk olarak ailede öğrenirler. Bu sağlıklı ilişkiler sayesinde hayatta başarılı olmayı, duygusal ve psikolojik hallerini yönetebilmeyi, problemlerle başa çıkabilmeyi öğrenirler.

İnsan için toplumsal hayat ne kadar önemli ise, toplum için de o toplumun temelini oluşturan aile kurumu o kadar önemlidir. Aile toplumu, toplumda aileyi müspet veya menfi yönde etkiler. Kur'an ve sünnet üzere bir hayat süren aileler huzurlu ve mutlu bir toplumu oluştururlar. Herkes kapısının önünü süpürecek ki sokaklar tertemiz olsun. Herkes ailesini düzeltecek ki büyük aile toplum düzelsin. Güzellikler artarak çoğalsın. Bir çiçekle bahar gelmez ki bütün çiçekler açsın da topluma bahar gelsin. Suyu atılan taşın oluşturduğu halkalar gibi huzur ve mutluluk sokaklara, caddelere, mahallelere, ilçelere, illere, ülkelere ve tüm dünyaya yayılsın.

Aile yapısının bozulması sonucu toplum da bozulmaya başlar. Bir toplumu ifsat etmek isteyenler bunun yolunun aileyi ifsattan geçtiğini iyi bilirler. Filmlerle, dizilerle ve sosyal medyayla toplumun temeli olan aile yapısını bozmaya çalışırlar. Temeline dinamit koydukları aileyi yıkarak toplumu da paramparça etmek isterler. Tabi ki temel olmadan bir bina ayakta kalmaz. Ailesi yıkılan toplumlarda manevi olarak çökmeye mahkumdur. **Ayrıca kötü niyetli kişiler,** özgürlük adına haramları cazip gösterirler. Sınırsız ve kuralsız bir hayatı özendirirler. Sınırları olmadan, helal haram duyarlılığına dikkat etmeden bir hayat yaşayan aile fertleri de haz ve hız tutkunu ifsat olmuş bir toplumu oluşturur. Bozulmuş bir toplumdaki etkilenen diğer müspet ailelerde bu hayatı normal karşılamaya başlarlar. Böylece aile toplumu, toplumda aileyi ifsat etmiş olur. Huzursuz ve mutsuz aile, huzursuz ve mutsuz bir toplum, huzursuz ve mutsuz bir toplumda huzursuz ve mutsuz bir aile meydana getirmiş olur. Çünkü üzüm üzüme baka baka kararır. Ne ekersek onu biçeriz

Dinimiz, bütün aile bireylerinin birbirlerine karşı olan hak ve sorumluluklarını yerine getirmelerini emreder. Aile fertlerinin de hak ve görevlerini tam olarak yerine getirebilmeleri için, temel insani ve ahlaki erdemlere uymaları, Allah'tan çekinir, kuldan utanır bir sorumluluk bilincine de sahip olmaları gerekir.

Mutlu ve huzurlu bir aile olmak için de ailedeki herkesin bu görevleri eksiksiz yerine getirmesi gerekir. Bu durum huzurlu aileden huzurlu topluma geçişin en temel şartıdır. Ailede hak ve sorumluluk bilincinin gelişmesi de bu bilincin toplumda da yerleşmesini sağlar. İnsan haklarına saygı, hak ve sorumluluk bilinci, huzur, mutluluk ve güven ortamı, büyüklere saygı, küçüklere sevgi öncelikle ailede öğrenilir.

Aile toplumun can damarıdır. Bir vücudun hayat damarları koparıldığında nasıl ki yaşam sona ererse, toplumun can damarı olan aile bozulduğu zaman da toplum da sağlığını kaybeder. Vücudumuz, el, ayak, mide, ciğer, kalp, göz, kulak gibi organlardan oluşur. Dokular birleşerek organları, organlar da birleşerek sindirim sistemi, solunum sistemi, dolaşım sistemi, iskelet sistemi vb. sistemleri oluşturur. Her bir sistemin hayati görevi vazifesi vardır. Vücuttaki bir organda meydana gelen rahatsızlık ve görevini yapamaması nasıl tüm vücudu etkiler ve bütün vücut rahatsız olursa, küçük toplum ailedeki bir yanlış davranışta tüm topluma sirayet eder ve bütün toplumu ifsat eder.

İnsan öncelikle aile içerisindeki yanlış davranışlarını düzeltecek sonra da çevresindeki ailelerdeki yanlışlara da ilgisiz kalmayacak ve: **“Bana ne her koyun kendi bacağından asılır.”** demeyecektir. Her koyun dünyada değil, ahirette kendi bacağından asılacaktır. Biz aynı dünya gemisinde beraber seyahat ediyoruz. Ya sağ salim sahile çıkarız. Ya da batarsak hep beraber batarız. Çünkü helak geldiği zaman iyi kötü ayırt etmez.

Kur'an-ı Kerim'de Rabbimiz şöyle buyurur:

وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

“Öyle bir fitneden sakının ki o, içinizden sadece zulmedenlere erişmekle kalmaz (topluma sirayet eder ve hepsini perişan eder). Biliniz ki, Allah’ın azabı şiddetlidir.” (Enfal, 8/25)

Öyle günah ve kötülükler var ki, sadece o günahı işleyenleri ve o kötülüğü yapanları etkilemekle kalmaz, o günahı işlememiş, o kötülüğe bulaşmamış olanlara da erişir. Yani kurunun yanında yaş da yanar.

Biz toplum olarak bir aileyiz. Biz birbirimize emanetiz. Hepimiz Müslüman din kardeşiyiz. Biz bir vücudun azaları, bir binanın tuğlaları ve bir tarağın dişleri gibiyiz. Bu sebeple birimizin mutluluğu hepimizin mutluluğu, birimizin üzüntüsü hepimizin yani tüm toplumun üzüntüsü olmalıdır.

Bu hususta Hz. Muhammed (sav) şöyle buyurur:

مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادِّهِمْ وَتَرَاحُمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ مَثَلُ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَّى.

“Birbirlerini sevmeye, birbirlerine merhamette, birbirlerine şefkatte Müminlerin misâli, bir bedeninin misâlidir. Ondan bir uzuv rahatsız olsa, diğer uzuvlar uykusuzluk ve hararete ona iştirak ederler.”

(Buhârî, Edeb, 27)

Aile, hammadde halindeki küçük yavruların her yönden büyümesini sağlayan, onların şahsiyet sahibi bir insan, Allah'a kulluk bilincine ulaşan kaliteli bir Müslüman ve İslâm toplumunun sağlıklı bir üyesi olmaları için yetiştirip geliştiren bir fabrikadır. Aile fabrikasının dişlilerinde bir bozukluk varsa, ilmik ilmik insan

kumaşını anne baba iyi dokuyamadıysa bu insan topluma defolu biri olarak karışır. Yaratılış gayesine uygun bir yaşam süremez, kendisinden beklenen insani vazifeleri yerine getiremez, içerisinde yaşadığı topluma uyum sağlayamaz ve toplumun huzurunu bozar. Bir kova suya damlatılan bir damla kirli suyun o suyu kirlettiği gibi iyi yetiştirilememiş bu insanda o toplumu ifsat eder. Sonuçta bu insan da israf edilmiş ve boşa harcanmış birisi olur. Dinimize görede israf haramdır, büyük vebali ve sorumluluğu vardır. En büyük israf alanı ise iyi eğitilmemiş, ahlaki değerlerden habersiz insanlardır. Bu insanlar, ailelerin sorumluluğunu yerine getirmemelerinin sonucu ortaya çıkmışlardır. Yani bu insanlar gereği gibi eğitilse, milli ve manevi değerler kendisine yeterli derecede aşılsaydı bu konuma düşmezlerdi. Her insan bir değerdir. Ailelerin temel hedefi gerek fert gerekse toplum olarak, değerlerin en güzeli olan insanı israf etmekten uzaklaşmak olmalıdır.

Sonuç olarak Ailemiz, bizi ahlâk, akıl ve şuur ile kuşatan, içerisinde ibadetin tadına vardığımız ve huzur bulduğumuz sınırsız yuvamızdır. Yuvalarımızı karşılıklı saygı ve sevgiyle daha da ısıtalım. Kını, nefreti, kırgınlığı, dargınlığı bir kenara bırakalım. Birbirimizi Allah'ın emaneti olarak görelim. Ailemizdeki huzur ve mutluluğu topluma da aktaralım. İnsanların duasını alalım, bedduasını almayalım.

Ailemiz için de Kur'an diliyle gelin şöyle dua edelim:

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا

“Onlar: "Rabbimiz! Bize eşlerimizden ve çocuklarımızdan gözümüzün aydınlığı olacak insanlar ihsan et ve bizi, Allah'a karşı gelmekten sakınanlara önder eyle” derler.” (Furkan, 25/74)

Ya Rabbi! Hanelerimize huzur ve saadet nasip eyle. Aramızdaki ülfeti ve muhabbeti arttır. Bizlere birbirini seven ve birbirini sayan, paylaşarak kederlerin azaldığı ve mutlulukların da paylaşarak çoğaldığı aileler nasip eyle. **Allah'ım!** Ailelerimize kırgınlık ve ayrılık gösterme. Kaldıramayacağımız dertleri bize yükleme. Bize, sabır ve şükür arasında devam eden bir hayat nasip et. **Bizlere,** millete, devlete ve tüm topluma faydalı, arkamızdan hayır dua edecek salih evlatlar yetiştirmeyi nasip eyle. Acılarını ve ağrıların gösterme. Özelde okullarındaki sınavlarda, genelde ise hayat sınavında başarılar ihsan eyle. Birbirimizle olan imtihanımızda tüm aile bireylerine kolaylıklar lütfeyle. Bu dünyada başlayan mutlu ve huzurlu aile yuvalarımızı ahirette de daim eyle. Bizleri cennetinde cem eyle Ya Rabbi! Âmin! Âmin! Âmin!

Cumamız Mübarek Olsun.

Salih Sayın / Arifiye Vaizi